

Posudek oponenta diplomové práce

Název: Tvarové transformace obrázků u dětí předškolního věku
Autorka: Martina Šašková
Vedoucí dipl. práce: PhDr. Michaela Kaslová
Oponent dipl. práce: PhDr. Petr Dvořák, Ph.D.

Diplomová práce je v podstatě rozdělena na dvě rozsahem obdobné části, teoretickou a praktickou, které jsou doplněny částí metodologickou a závěrem.

Vlastní práci začíná autorka úvodem, který však na čtenáře působí, velmi rozporuplným dojmem. Je zde poměrně mnoho chyb (překlepů či vět, které nedávají úplně smysl) a názorů, které jsou více než sporné („Geometrie jako obrazová komunikace nepředpokládá překládání.“) Celkově ve srovnání se zbytkem textu, působí Úvod, jako kdyby byl dopsán „na poslední chvíli“ a zbytečně snižuje jinak dobrou úroveň práce.

Teoretická část je uvozena vymezením termínu transformace a její důležitostí pro děti předškolního věku. Autorka uvádí dostatek výchozích zdrojů a jasně deklaruje, ke kterému vymezení se bude v práci nadále přiklánět. Přestože autorka vychází zejména z geometrických transformací, je její pojetí poměrně hodně volné a z matematického hlediska i poněkud sporné. Nicméně v kontextu mateřské školy se jedná o použití relevantní, což je poměrně dobře deklarováno jak v praktické části, tak i při výčtu aktivit s prvky transformací. Na tomto místě však musím upozornit, že Hra s provázkem obsahuje zásadní matematickou chybu. Útvary o stejném obvodu rozhodně nemusí mít stejný obsah, např. čtverec o straně 4 cm a obdélník o stranách 2 cm a 6 cm. Přestože tato chyba nemá zásadní vliv pro řešení zadané úlohy, její přítomnost v textu snižuje důvěru čtenáře v matematickou erudici autorky.

V další části textu nás autorka seznamuje s teoretickými východisky, které mají vazbu na tvarové transformace. Jedná se o poměrně ucelený text, který je dobrým východiskem pro praktickou část. Pouze některé oblasti (např.: vnímání prostoru či vzdálenosti) by si zasloužily větší prostor nebo alespoň korektnější vymezení (např. binokulární a monokulární vodítka vnímání prostoru). Také mi zde výrazně schází teorie vnímání tvarů (odstavec na straně 25 nevnímám jako dostatečný), která by s ohledem na „tvarové“ transformace jistě našla své odůvodnění.

Na závěr bych autorku upozornil na ne zcela správné používání citací. Na některých místech textu lze jen s obtížemi identifikovat odkud, kam sahá citace a někde chybí docela (str. 27 Vnímání tvarů).

Metodologickou část považuji za více než dostačující. Pouze bych autorku požádal o doplnění, podle které autority (publikace) zvolila jako dostačující, pro ověření stanovených hypotéz, úspěšnost u 20 dětí ze 30 (str. 40).

Praktická část je sepsána přehledným způsobem. V úvodu jsou popsány skupiny dětí, se kterými autorka pracovala na realizaci dále vymezených experimentů. Jednotlivé experimenty jsou srozumitelně popsány, výsledky přehledně tabelovány a to včetně jednoduché analýzy obdržенých výsledků. O některých závěrech lze sice diskutovat, ale v celku lze obdržенé výsledky považovat za relevantní. Např. u úlohy s „knoflíkem“ (str. 58) autorka uvádí, že nejintuitivnější je kulatý tvar (vazba na slovo knoflík), ale přitom nejjednodušší (jak sama i autorka uvádí) spojnice čtyř rovnoměrně uspořádaných bodů je čtverec, což se také potvrdilo v řešeních dětí (viz tabulky). Zde a v několika dalších případech se domnívám, že mohla autorka více vycházet z teoretické části. Co považuji za velmi

přínosné je, že se autorka nebála zveřejnit i „slepé“ cesty při experimentech, např. domeček ve větru a hlavně se z nich poučit pro experimenty následné.

Naopak bych autorce vytknul, že v popisu experimentů chybí časová souslednost. Jak dlouhý byl čas mezi experimenty? Odehrálo se vše během jednoho dne nebo to bylo rozděleno na delší časové úseky? Dále bych rád věděl, zda herna s předměty (str. 64) byla těmito prvky osázena úmyslně a pokud ano, tak proč došlo k této změně. V kontextu podobných nesrovnalostí je pak celkové srovnávání lehce zavádějící. Nicméně na základě provedených experimentů a po seznámení se s jejich výsledky lze souhlasit s autorkou, že ověřované hypotézy lze považovat za ověřené.

Přes výše uvedené výhrady doporučuji ~~uznat předloženou práci~~ jako práci diplomovou.

V Praze 14. 5. 2010

Hodnocení: